

ІГОР СІКОРСЬКИЙ – ЛЕГЕНДА АВІАБУДУВАННЯ ХХ СТОЛІТТЯ

Лукошкін І.С., Строкач М.С.

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Україна, 03056, м. Київ, пр. Перемоги, 37.

e-mail: luroshins@gmail.com

Сікорський І.І.
1889 – 1972

Він зміг втілити мрію великого художника та інженера епохи Відродження Леонардо да Вінчі. Від маминих казок про літальні апарати до серійного виробництва. Вчений, винахідник, авіаконструктор, льотчик, творець першого у світі гелікоптера, «батько багатомоторної авіації», геній неба. Всі ці слова про видатного українця Ігоря Івановича

Сікорського.

Відомий авіаконструктор народився в місті Києві 25 травня 1889 р. Його батьки були шановними та освіченими людьми, обидва мали медичну освіту. Батько Іван Олексійович – професор психології Київського університету, мати Марія Стефанівна – присвятила себе родині та вихованню 5 дітей [1,2].

Ігор Сікорський отримав гарну освіту. Він вступив до Петербурзького морського училища, щоб стати офіцером як його брат Сергій. Але, мрія про літаки та інтерес до техніки були сильніші. Ігор звільнився зі служби 1906 р. До Київської політехніки він вступив 1907 р. На той час при механічному відділенні інституту «КПІ» було створено повітроплавну секцію, Ігор Сікорський став одним із активних учасників гелікоптерного відділу. Саме там він розпочав роботу над створенням своїх літальних апаратів. Перші дослідження не мали успіху, але Ігор мав твердий характер та безмежну віру в свої здібності.

Попри тимчасові невдачі Сікорський разом із однодумцями створює літаки БІС-1 та БІС-2, потім вже самостійно С-3, С-4, С-5. Саме на біплані С-5, у серпні 1911 р. І. Сікорський у Київському товаристві повітроплавання склав іспит на звання авіатора та отримав офіційне свідоцтво про звання пілота-авіатора. За спогадами свідків Сікорський завжди випробовував свої літаки сам, за кермо він сідав у діловому костюмі та в капелюсі. У 1912 р. літак

С-6 побив світовий рекорд швидкості – 111 км/г у польоті з двома пасажирами. Студенту «КПІ» нова машина допомогла встановити 4 рекорди: висоти (500 м), дальності (85 км), тривалості (52 хв) і швидкості польоту (125 км/г) [1].

У квітні 1912 р. молодого студента запросили на посаду головного конструктора авіаційного відділу «Російсько-Балтійського вагонного заводу». Суттєві досягнення інженера в авіабудуванні як раз пов'язані із цим підприємством. На цьому заводі народилося багато літаків, такі як: С-10, моноплан С-11, авіаційні двигуни. Також було налагоджено виробництво деяких іноземних літаків.

У березні 1913 р. було побудовано перший у світі чотиримоторний літак: «Російський витязь», який перевершував як за розмірами так і за вагою деякі відомі літаки. Він поклав початок нового напрямку в авіації – важкого авіабудування. Імператор Микола II у подяку за створення літака-велетня подарував конструктору золотий годинник. «Російський витязь» став прообразом усіх наступних пасажирських авіалайнерів та транспортних літаків. Подальший розвиток «Російського витязя» переріс у чотиримоторний тяжкий бомбардувальник «Ілля Муромець», який вперше злетів у небо у грудні 1913 р. У роки першої Світової війни ці літаки були признані найкращими у світі. 914 р. І. Сікорський із екіпажем здійснив рекордний переліт за маршрутом Петербург – Київ – Петербург.

Після революції 1917 р. життя молодого авіаконструктора різко змінилося. До влади прийшли більшовики, він опинився під загрозою арешту та розстрілу. Ігор Сікорський не розділяв їхні погляди і був змушений покинути Батьківщину. У березні 1918 р. він виїхав до Франції. Роботи не було, тому через деякий час він вирушив до Сполучених Штатів Америки. Ігор влаштується у вечірню школу викладачем математики та читає лекції по авіації для таких же емігрантів як він сам. Але він не втрачав надії створити власну компанію. Навіть будучи за океаном, І. Сікорського не покидає думка про створення свого гвинтокрила. Проте тоді не було ні приміщення, ні грошей для реалізації задумки. [2]

Перші роки життя за кордоном були дуже тяжкими. На допомогу прийшов композитор Сергій Рахманінов, який теж емігрував до Америки. Він вислав Сікорському чек на суму п'ять тисяч доларів, зі словами: «Повернете, коли зможете», чим врятував майбутню компанію Сікорського. За ці гроші було орендовано ангар, який підходив для роботи. Згодом Ігор Іванович повернув гроші з відсотком С. Рахманінову.

Більшовицька революція 1917 р. внесла свій розкол до особистого життя молодого інженера. Дружина Ольга з дочкою Тетяною залишились у Києві, і

не поїхала з чоловіком за кордон. Пізніше у США Ігор одружився вдруге на Елізабет Семіон. У шлюбі у них народилося четверо синів.

Через свій твердий характер він не втрачає надію створити власну компанію. Так, у 1923 р., І. Сікорський зі своїми однодумцями створив у США власну компанію «Sikorsky Aero Engineering Corporation», яка розробила серію успішних літаків та гелікоптерів різних модифікацій.

У 1934 р. у дуже короткий термін на виробництві було створено «літаючий човен» S-42, а також «літак амфібія» S-43, S-44, які брали на борт 39 пасажирів. Свій перший гвинтокрил VS-300 Сікорський підняв у повітря 14 вересня 1939 р. Після доробок гвинтокрила XR-4 (VS-316), який повністю пройшов усі випробовування, ним озброїли у 1942 р. ЗС США.

Першим у світі гвинтокрилом, який виповнив фігури вищого пілотажу, став літак S-52, а літак S-56 був самим швидкісним.

Серія нових гвинтокрилів І. Сікорського S-58 та S-61 у 1958-1961 рр. мали наступне технічне обладнання: стабілізуючі буї з'єднані з корпусом гвинтокрила, шасі, що забираються, гвинт із 5 лопатей, що приводяться в рух двома одноосними турбінними двигунами. Саме цей гвинтокрил приніс компанії фінансовий успіх і машина почала продаватися більш ніж у 50 країн світу. Наступні моделі гвинтокрилів S-67 та S-70 були ще більше модифіковані встановленим глибоководним локатором та могли нести на борту вантаж вагою до 380 кг. Саме на гвинтокрилі S-61 у 1967 р. вперше здійснили переліт через Атлантику, а на S-65 у 1970 р. через Тихий океан із додатковою заправкою у повітрі [3].

Всього компанія Сікорського створила 17 базових літаків та 18 гелікоптерів. Ці напрацювання сприяли новому розвитку вертольотобудування у Франції, Великій Британії, Японії та інших країнах. Відомий інженер Ігор Сікорський отримав звання «Містер Гелікоптер». Сьогодні компанія, яка носить його ім'я – одна з найбільших у світі. Гелікоптери Сікорського широко використовуються в армії та цивільному житті. Особливо ефективні вони в пошукових та рятувальних операціях. Ігор Сікорський говорив: «Правда у політиці вибіркова, а правда в інженерії обов'язкова, адже ціна помилки – життя».

Ігор Іванович Сікорський прожив довге життя, пройшовши через 2 революції та 4 війни. Був нагороджений багатьма медалями та вченими званнями. Отримав понад вісімдесят різних призів та дипломів. Але головна його нагорода – це подяка людей, які використовують створені ним літаки та гвинтокрили. Вони принесли йому світову славу, були його пристрастю та мрією, здійснити яку йому вдалось далеко від Батьківщини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сікорський І.І. КПІ ім. Ігоря Сікорського – КПІ.[Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://kpi.ua/ru/sikorsky>
2. Ігор Сікорський – авіаконструктор з України. Український інтерес. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uain.press/blogs/igor-sikorskij-aviakonstruktor-z-ukrayini-1043854>
3. 10 фактів про геніального авіаконструктора І. Сікорського. Словопис. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://slovopys.kubg.edu.ua/10-faktiv-pro-henialnoho-aviakonstruktora-ihoria-sikorskoho/>